

- Către:** **CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR („CNCS”)**
Mun. București, Str. Stavropoleos nr. 6, Sector 3
Fax: 021.310.46.42, office@cncs.ro
- Spre știință:** **MUNICIPIUL BUCUREȘTI**
București, Str. Regina Elisabeta nr. 47, sector 5
e-mail: directiaproceduri@pmb.ro
- Ref.:** Procedura de licitație deschisă având ca obiect „Achiziție a unui număr de 100 de autobuze electrice și a infrastructurii de încărcare necesară acestora”, anunț de participare nr. CN1043613/16.06.2022

**DOMNULE PREȘEDINTE,
ONORAT CONSILIU,**

Subscrisa, BMC TRUCK & BUS SA, cu sediul în comuna Ciorogârla, satul Ciorogârla, Șos. București nr. 24, jud. Ilfov, având CUI 14442959, înmatriculată în Registrul Comerțului sub nr. J23/190/2002, reprezentată legal de președintele consiliului de administrație, Sinan Kilic (denumită în continuare „BMC”),

reprezentată convențional de SCA Tuca Zbârcea & Asociații, cu sediul profesional în București, Șos. Nicolae Titulescu nr. 4-8, America House, Aripa de Vest, etaj 8, sector 1, 011141, adresă la care vă solicităm să dispuneți comunicarea tuturor actelor de procedură conform art. 158 C. pr. civ.¹,

în temeiul art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 101/2016,
formulăm

CONTESTAȚIE

prin care solicităm să dispuneți;

1. anularea în parte a raportului procedurii înregistrat cu nr. DPR 189665 din data de 14.12.2022, în ceea ce privește desemnarea ca și admisibilă și câștigătoare a ofertei societății Kársan Otomotiv Sanayi ve. Ticaret A.S, precum și a tuturor actelor conexe și subsecvente;
2. anularea tuturor comunicărilor privind rezultatul procedurii de atribuire transmise ofertanților;
3. obligarea autorității contractante la reevaluarea ofertei desemnate câștigătoare, cu respectarea dispozițiilor legale aplicabile, a considerentelor deciziei care urmează a fi pronunțată și a prevederilor documentației de atribuire, cu consecința excluderii ofertei respective ca fiind neconformă și inacceptabilă;

Cele de mai sus le solicităm pentru următoarele motive:

¹ Față de prevederile art. 10 lit. a) din Legea nr. 101/2016 și art. 154 alin. (6) și art. 154¹ C.pr.civ., indicăm și următoarele coordonate de contact ale SCA Tuca Zbârcea & Asociații: tel.: 021 204 88 90, fax: 021 204 88 99, e-mail: cristian.neagu@tuca.ro, iar față de art. 158 alin. (1) C. pr. civ., indicăm persoanele însărcinate cu primirea corespondenței: avocații Ionuț Șerban și Cristian Neagu și asistentele recepție - Alina Radu, Claudia Stanciu, Ana Maria Dobre, Beatrice Viașu.

DOMNULUI PREȘEDINTE AL CONSILIULUI NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

I. SCURTĂ EXPUNERE A SITUAȚIEI DE FAPT

1. Prin anunțul de participare nr. CN1043613, publicat în SEAP la data de 16.06.2022, municipiul București a publicat procedura de atribuire având ca obiect „*Achiziție a unui număr de 100 de autobuze electrice și a infrastructurii de încărcare necesară acestora*”, cu o valoare estimată de 304.670.300 lei.
2. Procedura are ca obiect achiziția a unui număr de 100 autobuze electrice și a infrastructurii de încărcare necesară acestora, destinate transportului urban de călători în Municipiul București și zona limitrofă, conform tuturor cerințelor din caietul de sarcini.
3. Autoritatea contractantă a ales ca și criteriu de atribuire cel mai bun raport calitate - preț, cu următorii factori de evaluare:
 - a) prețul ofertei - 60%;
 - b) garanție extinsă de tip „FULL WARRANTY” (Gx), suplimentară garanției obligatorii - 10%;
 - c) autonomia de transport garantată de minim 200 km între două încărcări succesive, calculată conform standardului E-SORT ciclul 1 (urban greu) - 10%;
 - d) capacitate de livrare (redimensionarea graficului de livrare astfel încât tot lotul de 100 de autobuze electrice să fie livrat mai devreme de 14 luni) - 10%;
 - e) coeficientul de disponibilitate peste 95% (factor de maxim) - 10%.
4. În procedură s-au înscris următorii operatori economici:
 - a) BMC;
 - b) Karsan Otomotiv Sanayi Ticaret A.S („Karsan”);
 - c) Mercedes-Benz Trucks & Buses Romania („Mercedes”);
 - d) New Kopel Car Import („New Kopel”);
 - e) Asocieria Otokar Europe Filala București SRL (lider) - Otokar Otomotiv Ve Savunma Sanayi A.S (asociat) („Asocieria Otokar”); și
 - f) Solaris Bus & Coach sp. z.o.o („Solaris”).
5. În urma evaluării ofertelor participante au fost declarate admisibile doar ofertele Karsan, Mercedes, BMC și Solaris, celelalte două fiind excluse ca inacceptabile în etapa de calificare.
6. Ulterior aplicării factorilor de evaluare a rezultat următorul clasament al ofertelor:

Nr. crt.	Ofertant	Punctaj total	Punctaj financiar	Punctaj tehnic
1	Karsan	97,04	57,24	39,80
2	BMC	93,85	57,83	36,02
3	Solaris	80,70	56,11	24,59
4	Mercedes	72,85	60,00	12,85

7. În baza acestui punctaj, autoritatea contractantă a desemnat câștigătoare oferta Karsan.
8. În cele ce urmează, vom arăta că evaluarea ofertei desemnate câștigătoare s-a realizat cu încălcarea dispozițiilor legale și ale documentației de atribuire.

II. ARGUMENTAȚIA ÎN DREPT

A. ACCESUL LA DOSARUL ACHIZIȚIEI PUBLICE

9. Printr-o cerere transmisă prin e-mail la data de 19.12.2022, BMC a solicitat accesul neîngrădit la dosarul procedurii de atribuire.
10. Autoritatea contractantă a fost de acord cu punerea la dispoziție a documentelor întocmite pe parcursul evaluării ofertelor. La data de 21.12.2022, între BMC și autoritatea contractantă a fost încheiat un proces-verbal care consemnează toate documentele studiate de subscrisa.
11. Viitorul achizitor a refuzat să permită accesul la conținutul ofertelor societăților participante, invocând în acest sens declarațiile de confidențialitate depuse de fiecare ofertant.
12. Conform art. 19 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, *„la cerere, părțile cauzei au acces la documentele dosarului constituit la Consiliu, în aceleași condiții în care se realizează accesul la dosarele constituite la instanțele de judecată potrivit prevederilor Legii nr. 134/2010, republicată, cu modificările ulterioare, cu excepția documentelor pe care operatorii economici le declară și probează ca fiind confidențiale, întrucât cuprind, fără a se limita la acestea, secrete tehnice și/sau comerciale, stabilite conform legii, iar dezvăluirea acestora ar prejudicia interesele legitime ale operatorilor economici, în special în ceea ce privește secretul comercial și proprietatea intelectuală”*.
13. Invocarea, în cadrul declarațiilor de confidențialitate, a unor texte legale referitoare la protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri și privind concurența neloială nu este aptă să confere un caracter confidențial integral ofertelor depuse de către operatorii economici participanți.
14. Atât dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, cât și 57 alin. (4) și art. 217 alin. (6) din Legea nr. 98/2016 impun ca, pe lângă indicarea/declararea informațiilor ca fiind confidențiale, dovedirea acestui caracter să se realizeze prin orice mijloace de probă.
15. Or, având în vedere că la declarațiile de confidențialitate depuse în cadrul procedurii de atribuire nu este atașat niciun înscris doveditor al caracterului confidențial al ofertelor depuse, ofertanții respectivi nu se pot prevala de dispozițiile art. 19 alin. (3) din Legea nr. 101/2016.
16. În practica CNSC² s-a reținut că lipsa oricărui mijloc de probă și declararea la un nivel generalist a confidențialității ofertei înseamnă că pot fi studiate toate documentele aflate la dosarul constituit la Consiliu:
17. În consecință, în conformitate cu dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, **solicităm accesul neîngrădit la dosarul constituit la CNSC.**

B. NECONFORMITATEA OFERTEI KARSAN

- B.1. **Nerespectarea cerinței privind prezentarea unui buletin de încercări realizat de către un laborator acreditat UE**
18. Conform pct. 3.4.1.4.7 din caietul de sarcini (p. 16), *„consumul de energie al autobuzului (kWh/100km) se va determina conform procedurii E-SORT ciclul 1 (urban greu) pentru autobuz urban. Buletinul de încercări în care să fie menționate explicit marca, tipul și denumirea comercială a autobuzului electric oferat, realizat de către un laborator acreditat UE, pe baza procedurii E-SORT, va fi prezentat la ofertă”*.
19. Astfel, municipiul București a solicitat ca ofertanții să prezinte buletine de încercări realizate de către laboratoare acreditate UE din care să rezulte consumul de energie al autobuzelor

² Decizia nr. 1804/C1/1658/25.08.2022, p. 24.

oferate. Autoritatea contractantă a aplicat, aşadar, dispozițiile art. 158 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, care dispun că „*autoritatea contractantă are dreptul de a solicita operatorilor economici să furnizeze un raport de încercare eliberat de un organism de evaluare a conformității sau un certificat emis de un astfel de organism drept mijloc de probă care să ateste conformitatea produselor, serviciilor sau lucrărilor care fac obiectul achiziției cu cerințele sau criteriile stabilite prin specificațiile tehnice, factorii de evaluare sau condițiile de executare a contractului*”.

20. Potrivit art. 158 alin. (3) din Legea nr. 98/2016, prin „organism de evaluare a conformității” se înțelege un organism care efectuează activități de evaluare a conformității, inclusiv etalonare, încercare, certificare și inspecție, acreditat în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 765/2008.
21. Conform Regulamentului (CE) nr. 765/2008, noțiunea de „acreditare” este definită ca o atestare de către un organism național de acreditare a faptului că un organism de evaluare a conformității îndeplinește cerințele stabilite prin standarde armonizate și, după caz, orice alte cerințe suplimentare, inclusiv cele stabilite în cadrul schemelor sectoriale relevante, pentru realizarea activităților specifice de evaluare a conformității, în timp ce un „organism național de acreditare” înseamnă singurul organism dintr-un stat membru care realizează acreditarea dispunând de autoritatea conferită de statul respectiv.
22. Coroborând dispozițiile normative amintite, cerința de la pct. 3.4.1.4.7 din caietul de sarcini impune ca buletinele de încercări să fie eliberate de către un laborator acreditat de către un organism național de acreditare.
23. Totodată, rezultă că laboratorul respectiv trebuie să se afle într-un stat membru al Uniunii Europene, doar astfel putând beneficia de atestarea conferită de către organismul național de acreditare al unui stat membru.
24. În oferta sa, Karsan a prezentat buletinul de încercări realizat de către un laborator aflat în Turcia, care nu poate fi și nu este acreditat UE, Turcia nefiind stat membru al Uniunii Europene.
25. Neîndeplinirea condițiilor privind acreditarea UE se reflectă în rezultatul rapoartelor de încercare prezentate de către ofertantul declarat câștigător, autonomia autobuzelor oferate de acesta (i.e., 522,49 km) fiind, cel puțin la nivel declarativ, cu cel puțin 48% mai mare decât cea a autobuzelor oferate de ceilalți participanți la procedura de atribuire, ajungând până la 87% față de oferta Mercedes [n. n. - Mercedes - 279,3 km, Solăris - 352,9 km, BMC - 314,3 km].
26. O diferență atât de importantă, coroborată cu faptul că documentele prezentate de către Karsan sunt eliberate de către un laborator din Turcia, ar fi trebuit să fie verificată într-un mod amănunțit de către comisia de evaluare. Aceasta cu atât mai mult cu cât toate autobuzele electrice propuse au dimensiuni și mase similare (ceea ce înseamnă că dispun de echipări similare și de un număr similar de baterii electrice).
27. Deosebit de sugestivă este o afirmație care se regăsește la punctul 3 - Descrierea produselor oferate din formularul de propunere tehnică depus de către Karsan, conform căreia „autobuzul electric este echipat cu instalații electrice de încălzire pentru sezonul rece, de aer condiționat HVAC (Heating, Ventilation and Air Conditioning), atât pentru salonul de pasageri cât și pentru cabina de conducere. Soluția tehnică aleasă nu afectează performanțele de autonomie ale autobuzelor electrice”.
28. Cu alte cuvinte, Karsan susține că instalațiile electrice de încălzire și de aer condiționat nu influențează autonomia autobuzelor electrice, ceea ce este în mod vădit nereal. Este evident că funcționarea instalațiilor auxiliare conduce la majorarea consumului de energie și, prin urmare, la reducerea autonomiei autobuzelor electrice.

29. Nu mai puțin, autoritatea contractantă nu a realizat o verificare a cerinței prevăzute la pct. 3.4.1.4.7 din caietul de sarcini. Din cuprinsul anexelor proceselor-verbale de evaluare a conformității ofertelor tehnice și din formularul de propuneri tehnice lipsește secțiunea aferentă pct. 3.4.1.4.7.

B.2. Karsan și-a completat în mod nelegal oferta prin răspunsurile la clarificările solicitate de către autoritatea contractantă

30. În etapa de evaluare tehnică a ofertelor, autoritatea contractantă a transmis un număr de 10 întrebări către Karsan prin adresa DPR nr. 135033/19.09.2022, la care ofertantul a răspuns la data de 19.09.2022.
31. Prin răspunsurile la întrebările nr. 5, 6, 7, 9 și 10, Karsan și-a completat în mod nelegal oferta, cu nesocotirea dispozițiilor art. 209 din Legea nr. 98/2016, ale art. 134 din Anexa la HG nr. 395/2016 și ale pct. IV.4.1 din fișa de date a achiziției.

B.2.1. Răspunsul la întrebarea nr. 5

32. Prin această întrebare autoritatea contractantă a solicitat ca ofertantul Karsan să confirme, printr-un angajament ferm, coeficientul de disponibilitate de 96% asumat în propunerea tehnică, la punctul 3.4.1.4.7.2 privind indicatorii de fiabilitate și mentenanță.
33. Alături de răspunsul de confirmare, Karsan a depus și o declarație pe proprie răspundere privind asumarea coeficientului de disponibilitate.
34. Astfel, municipiul București a permis ca ofertantul declarat câștigător să își completeze oferta cu un document a cărui prezentare era obligatorie conform dispozițiilor documentației de atribuire.
35. Fiind unul dintre factorii de evaluare, relevante sunt și cerințele existente în documentul intitulat „Metodologie de calcul și evaluare factori AUTOBUZE ELECTRICE” (denumită în continuare „Metodologia”).
36. Potrivit secțiunii 2.4 alocate procentului de disponibilitate, *„toți ofertanții vor adăuga la ofertă o declarație pe proprie răspundere prin care își asumă respectarea gradului minim de disponibilitate și includerea acestuia ca și clauză contractuală pentru ofertantul declarat câștigător”.*
37. ~~Așadar, printre documentele obligatorii ale ofertei se regăsește și această declarație pe proprie răspundere, care în realitate a fost depusă de către Karsan doar în urma solicitării sale de către comisia de evaluare prin clarificarea din data de 19.09.2022.~~
38. Prin urmare, Karsan și-a completat oferta cu un document a cărei prezentare era impusă prin documentația de atribuire.

B.2.2. Răspunsul la întrebarea nr. 6

39. Prin intermediul clarificării nr. 6, autoritatea contractantă a solicitat confirmarea graficului de livrare prin transmiterea unui angajament ferm.
40. Karsan a răspuns la această solicitare în sensul confirmării graficului de livrare anexat propunerii tehnice, depunând în același timp și un angajament privind graficul de livrare.
41. Cu alte cuvinte, astfel cum reține și autoritatea contractantă în cadrul procesului de evaluare a ofertei Karsan, ofertantul declarat câștigător a înaintat declarația pe proprie răspundere privind asumarea termenului / graficului de livrare prin răspunsul la clarificarea nr. 6.
42. Conform secțiunii 2.3 din Metodologie referitoare la factorul de evaluare denumit „capabilitate de livrare (redimensionarea graficului de livrare astfel încât tot lotul de 100 de autobuze

electrice să fie livrat mai devreme de 14 luni)", „neasumarea prin ofertă a acestui grafic de livrare, ce reprezintă cerință minimă, face ca oferta să devină conformă”.

43. Totodată, în paragraful aferent modalității de acordare a punctajului se specifică faptul că „se va puncta pe baza graficului de livrare și a angajamentului ferm semnat de ofertant”.
44. Prin urmare, declarația pe proprie răspundere / angajamentul privind capabilitatea de livrare ar fi trebuit să se regăsească încă de la început în oferta Karsan, iar nu ca anexă la un răspuns la clarificările solicitate de autoritatea contractantă.

B.2.3. Răspunsurile la întrebările nr. 7 și nr. 9

45. Prin clarificările nr. 7 și nr. 9, autoritatea contractantă a solicitat prezentarea declarației pe proprie răspundere menționată la punctul 3.4.1.5.24.5 - stații de încărcare rapidă - din caietul de sarcini, precum și declarația furnizorului specificată la capitolul 4 - Documentații ce trebuie furnizate autorității contractante în legătură cu produsul - Documente la livrare - B. Documente pentru autobuzele electrice livrate.
46. Karsan a înaintat aceste două documente prin răspunsurile la solicitările de clarificare, acestea nefiind depuse odată cu oferta sa, deși erau în mod expres solicitate prin documentația de atribuire.
47. Prin urmare, Karsan și-a completat în mod nepermis oferta.

B.2.4. Răspunsul la întrebarea nr. 10

48. Întrebarea nr. 10 se referă la obligația ofertanților de a prezenta o declarație-angajament pentru obținerea omologării autobuzelor conform caietului de sarcini înainte de prima livrare.
49. Potrivit Răspunsului consolidat nr. 94924/08.07.2022 - răspunsurile la solicitarea de clarificare nr. 6 (p. 26-27) și nr. 8 (p. 50-51) - în situațiile în care un anumit subansamblu (cum ar fi, de exemplu, pantograful) nu se regăsește în certificatul de omologare de tip prezentat de către un ofertant, acesta este obligat să depună la ofertare o declarație-angajament prin care se obligă să prezinte, conform standardului de firmă elaborat de furnizor și avizat de către autoritatea contractantă și anterior obținerii numărului național de registru, documentul de omologare de tip emis de o autoritate de omologare prin care se dovedește existența subansamblului pe autobuzul oferat.
50. Declarația-angajament trebuie să fie semnată cu semnătură electronică extinsă va însoți certificatul de omologare al autobuzului de serie și anexele acestuia și se va constitui ca anexă la contract.
51. Prin întrebarea nr. 10, autoritatea contractantă solicită Karsan să prezinte această declarație-angajament.
52. Prin răspunsul său, Karsan a prezentat documentul, recunoscând în acest mod obligația sa de a îl depune, în sensul că unul sau mai multe subansambluri nu dețin omologarea necesară, aceasta urmând a fi obținută înainte de eliberarea numărului național de registru.
53. Astfel, și cu ocazia acestei ultime clarificări, ofertantul declarat câștigător și-a completat oferta cu un document care ar fi trebuit să fie prezentat până la data-limită stabilită pentru depunerea ofertelor.

B.2.5. Dispozițiile legale încălcate

54. Potrivit art. 209 din Legea nr. 98/2016, în cazul în care informațiile sau documentele prezentate de către operatorii economici sunt incomplete sau eronate sau în cazul în care lipsesc anumite documente, autoritatea contractantă are dreptul de a solicita într-un anumit

termen ofertanților clarificări și, după caz, completări ale documentelor prezentate de aceștia în cadrul ofertelor, cu respectarea principiilor tratamentului egal și transparenței.

55. Autoritatea contractantă nu are dreptul ca, prin completările solicitate, să determine un avantaj evident în favoarea unui ofertant.
56. În baza art. 134 alin. (1) și (5) din Anexa la HG nr. 395/2016³, comisia de evaluare are obligația de a stabili care sunt clarificările și completările formale sau de confirmare, necesare pentru evaluarea fiecărei oferte, putând solicita completări ale documentelor prezentate în cadrul ofertei, potrivit art. 209 din Lege.
57. Cu toate acestea, în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene s-a statuat cu titlu obligatoriu că autoritatea contractantă are obligația de a respecta cu strictete criteriile stabilite chiar de către ea și că, în acest sens, trebuie să excludă un operator economic care nu a comunicat un înscris sau o informație a cărei prezentare era impusă prin documentația de atribuire.
58. Relevante sunt următoarele hotărâri interpretative:

- a) Hotărârea din 11 mai 2017, C-131/16, Archus sp. z o.o., ECLI:EU:C:2017:358, punctele 28-33 și 36-37

„[...] a permite autorității contractante să solicite unui candidat a cărui ofertă o apreciază a fi imprecisă sau neconformă cu specificațiile tehnice din caietul de sarcini clarificări în această privință ar implica riscul de a se considera că această autoritate contractantă, în cazul în care oferta candidatului respectiv ar fi în final reținută, a negociat în mod confidențial această ofertă, în detrimentul celorlalți candidați și cu încălcarea principiului egalității de tratament (Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191, punctul 37). Cu toate acestea, Curtea a avut ocazia să statueze că principiul egalității de tratament nu se opune ca o ofertă să poată fi corectată sau completată punctual, atunci când aceasta necesită în mod vădit o clarificare sau atunci când este vorba despre înlăturarea unor erori materiale evidente, însă cu condiția respectării anumitor cerințe [a se vedea în acest sens, în cadrul unor proceduri de cerere de ofertă restrânse prevăzute de Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116), Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191, punctele 35-45, în ceea ce privește etapa de apreciere a ofertelor, precum și Hotărârea din 10 octombrie 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctele 30-39, în ceea ce privește etapa de preselecție a ofertanților]. Mai întâi, o cerere de clarificare a unei oferte, care poate interveni numai după ce autoritatea contractantă a luat cunoștință de ansamblul ofertelor, trebuie, în principiu, să fie adresată în mod echivalent tuturor ofertanților care se află în aceeași situație și trebuie să privească toate punctele ofertei care impun o clarificare (a se vedea Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191, punctele 42-44, precum și Hotărârea din 10 octombrie 2013,

³ Art. 134 - „(1) Comisia de evaluare are obligația de a stabili care sunt clarificările și completările formale sau de confirmare, necesare pentru evaluarea fiecărei solicitări de participare/oferte, precum și perioada de timp acordată pentru transmiterea acestora, termenul-limită neputând fi stabilit decât la nivel de zile lucrătoare, fără a fi precizată o oră anume în cadrul acestuia.

(5) În cazul în care comisia de evaluare solicită unui candidat/ofertant clarificări și, după caz, completări ale documentelor prezentate de acesta în cadrul ofertei sau solicitării de participare, potrivit dispozițiilor art. 209 din Lege, iar candidatul/ofertantul nu transmite în termenul precizat de comisia de evaluare clarificările/completările solicitate sau clarificările/completările transmise nu sunt concludente, oferta sa va fi considerată inacceptabilă”.

Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctele 34 și 35). În plus, această cerere nu poate conduce la prezentarea de către un anumit ofertant a ceea ce în realitate ar fi o nouă ofertă (a se vedea Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191, punctul 40, și Hotărârea din 10 octombrie 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctul 36). În sfârșit, cu titlu general, în cadrul exercitării puterii de apreciere de care dispune în ceea ce privește posibilitatea de a le solicita candidaților să își clarifice oferta, autoritatea contractantă trebuie să trateze candidații în mod egal și loial, astfel încât să nu se poată considera, la finalizarea procedurii de selecție a ofertelor și în raport cu rezultatul acesteia, că solicitarea de clarificare a favorizat sau a defavorizat nejustificat candidatul sau candidații cărora le-a fost adresată (a se vedea Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191, punctul 41, precum și Hotărârea din 10 octombrie 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctul 37). Cu toate acestea, o solicitare de clarificare nu poate suplini lipsa unui înscris sau a unei informații a căror comunicare era impusă de documentele contractului, întrucât autoritatea contractantă este obligată să respecte cu strictete criteriile stabilite chiar de ea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 octombrie 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctul 40). [...] Or, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 29 din prezenta hotărâre, o solicitare adresată de autoritatea contractantă unui ofertant de a furniza declarațiile și documentele necesare nu poate avea, în principiu, alt obiect decât clarificarea ofertei acestuia din urmă sau îndreptarea unei erori vădite care viciază oferta menționată. Prin urmare, ea nu îi poate permite cu titlu general unui ofertant să furnizeze declarațiile și documentele a căror comunicare era impusă prin caietul de sarcini și care nu au fost comunicate în termenul stabilit pentru depunerea ofertelor. Conform jurisprudenței menționate la punctul 31 din prezenta hotărâre, ea nu poate nici să aibă ca rezultat depunerea de către un ofertant a unor documente care cuprind modificări de așa natură încât constituie, în realitate, o nouă ofertă. În orice caz, obligația care poate reveni unei autorități contractante, în temeiul dreptului național, de a le solicita ofertanților să furnizeze declarațiile și documentele necesare pe care nu le-au transmis în termenul stabilit pentru depunerea ofertelor sau să corecteze aceste declarații și aceste documente în cazul existenței unor erori nu poate fi recunoscută decât în măsura în care completările sau corectările aduse ofertei inițiale nu conduc la modificarea acesteia în mod substanțial. Astfel, din cuprinsul punctului 40 din Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții (C-599/10, EU:C:2012:191), reiese că oferta inițială nu poate fi corectată pentru a înlătura erori materiale vădite decât cu titlu de excepție și doar dacă această modificare nu conduce la propunerea în realitate a unei noi oferte”.

- b) **Hotărârea din 10 octombrie 2013, C-336/12, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser împotriva Manova A/S, ECLI:EU:C:2013:647**

„32. Curtea a precizat însă că articolul 2 din Directiva 2004/18 nu se opune ca datele referitoare la ofertă să poată fi corectate sau completate punctual, în special întrucât necesită în mod vădit o simplă clarificare sau pentru a înlătura erori materiale evidente (Hotărârea SAG ELV Slovensko și alții, citată anterior, punctul 40).

33. Curtea a formulat în această hotărâre anumite cerințe care delimitează această posibilitate de a solicita în scris ofertanților o clarificare a ofertei lor.

34. Mai întâi, o cerere de clarificare a unei oferte, care poate interveni numai după ce autoritatea contractantă a luat cunoștință de ansamblul ofertelor, trebuie, în principiu, adresată în mod echivalent tuturor ofertanților care se află în aceeași situație (a se vedea în acest sens Hotărârea SAG ELV Slovensko și alții, citată anterior, punctele 42 și 43).

35. În continuare, cererea trebuie să privească toate punctele ofertei care impun o clarificare (a se vedea în acest sens Hotărârea SAG ELV Slovensko și alții, citată anterior, punctul 44).

36. În plus, această cerere nu poate conduce la prezentarea de către un anumit ofertant a ceea ce în realitate ar fi o nouă ofertă (a se vedea în acest sens Hotărârea SAG ELV Slovensko și alții, citată anterior, punctul 40).

37. În sfârșit, în general, în cadrul exercitării puterii de apreciere de care dispune în ceea ce privește posibilitatea de a solicita candidaților să își clarifice oferta, autoritatea contractantă trebuie să trateze candidații în mod egal și loial, astfel încât să nu se poată considera, la finalizarea procedurii de selecție a ofertelor și în raport cu rezultatul acesteia, că solicitarea de clarificare a favorizat sau a defavorizat nejustificat candidatul sau candidații cărora le-a fost adresată (Hotărârea SAG ELV Slovensko și alții, citată anterior, punctul 41).

[...]

40. Cu toate acestea, trebuie precizat că situația ar fi diferită dacă documentele contractului ar impune comunicarea înscrisului sau a informației care lipsește sub sancțiunea excluderii. Astfel, revine autorității contractante sarcina de a respecta cu stricte criteriile stabilite chiar de ea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 2004, Comisia/CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, Rec., p. I-3801, punctul 115)”.

- c) Hotărârea din 28 februarie 2018, Cauzele conexate C-523/16 și C-536/16, ECLI:EU:C:2018:122

„51. Astfel, Curtea a statuat printre altele că o solicitare de clarificare nu poate suplini lipsa unui înscris sau a unei informații a căror comunicare era impusă de documentele achiziției, autoritatea contractantă fiind obligată să respecte cu stricte criteriile stabilite chiar de ea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 octombrie 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctul 40, precum și Hotărârea din 11 mai 2017, Archus și Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, punctul 33)”.

- d) Hotărârea din 6 noiembrie 2014, C-42/13, Cartiera dell’Adda SpA, ECLI:EU:C:2014:2345⁴

„42. Or, Curtea a hotărât deja că unei autorități contractante îi revine sarcina de a respecta cu stricte criteriile pe care ea însăși le-a stabilit, astfel încât aceasta ar avea obligația să excludă de la o achiziție un operator economic care nu a comunicat un înscris sau o informație a cărei prezentare era impusă în documentele acestei achiziții sub sancțiunea excluderii (a se vedea în acest sens Hotărârea Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctul 40):-

43. Această obligație strictă ce revine autorităților contractante derivă din principiul egalității de tratament și din obligația de transparență care decurge de aici, cărora le sunt supuse autoritățile contractante, în temeiul articolului 2 din Directiva 2004/18”.

- e) Hotărârea din 2 mai 2019, C-309/18, Lavorgna, EU:C:2019:350

„20. Având în vedere aceste considerații, Curtea a statuat că principiul egalității de tratament și obligația de transparență trebuie interpretate în sensul că se opun excluderii unui operator economic de la procedura de atribuire a unui contract de achiziții publice ca urmare a nerespectării, de către acesta, a unei obligații care nu rezultă în mod expres din documentele aferente acestei proceduri sau din legea națională în vigoare, ci dintr-o interpretare a acestei legi și a acestor documente,

⁴ Jurisprudența CJUE rezultată în urma interpretării dispozițiilor Directivei 2004/18/CE este pe deplin valabilă și în contextul Directivei 2014/24/UE privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, normele Directivei abrogate și principiile interpretate de Curtea de la Luxembourg regăsindu-se și în actuala reglementare.

precum și din acoperirea lacunelor, de către autoritățile sau de către instanțele administrative naționale, prezentate de documentele menționate (Hotărârea din 2 iunie 2016, Pizzo, C-27/15, EU:C:2016:404, punctul 51; a se vedea în acest sens Ordonanța din 10 noiembrie 2016, Spinosa Costruzioni Generali și Melfi, C-162/16, nepublicată, EU:C:2016:870, punctul 32).

21. În schimb, aceste principii nu pot să se opună, în principiu, excluderii unui operator economic de la procedura de atribuire a unui contract de achiziții publice ca urmare a nerespectării, de către acesta, a unei obligații impuse expres, sub sancțiunea excluderii, prin documentele aferente acestei proceduri sau prin dispozițiile dreptului național în vigoare.

22. O astfel de considerație se impune cu atât mai mult cu cât, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în ipoteza în care obligațiile au fost clar stabilite în documentele referitoare la achiziție sub sancțiunea excluderii, autoritatea contractantă nu poate să admită rectificări ale omisiunilor acestor obligații (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 noiembrie 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, punctele 46 și 48, Hotărârea din 2 iunie 2016, Pizzo, C-27/15, EU:C:2016:404, punctul 49, precum și Hotărârea din 10 noiembrie 2016, Ciclat, C-199/15, EU:C:2016:853, punctul 30).

23. În această privință, trebuie să se adauge că articolul 56 alineatul (3) din Directiva 2014/24 autorizează statele membre să limiteze cazurile în care autoritățile contractante pot solicita operatorilor economici în cauză să prezinte, să suplimenteze, să clarifice sau să completeze informațiile sau documentele pretins incomplete, incorecte sau lipsă într-un termen adecvat”.

59. Astfel, limitele dreptului de a solicita completări ale documentelor prezentate în cadrul unei proceduri de atribuire au fost trasate de către Curtea de la Luxemburg, nefiind permisă completarea unei oferte ulterior expirării termenului de depunere, cu documente sau informații a căror prezentare era impusă prin documentele achiziției.
60. Această regulă este preluată și de pct. IV.4.1 - Modul de prezentare a propunerii tehnice din fișa de date a achiziției - care stabilește că „nu se accepta completari / modificari ale propunerii tehnice, ulterior datei / orei limita de depunere a ofertelor cu exceptia situatiilor expres mentionate in legislatia din domeniul achizitiilor publice”.
61. Cazurile de excepție sunt completările formale și de confirmare, abaterile tehnice minore și erorile aritmetice.
62. În cazul prezentei proceduri de atribuire, oferta Karsan a fost completată ulterior termenului-limită de depunere, prin răspunsurile la clarificări, cu următoarele documente:
 - a) declarația privind asumarea gradului minim de disponibilitate;
 - b) declarația de asumare a graficului de livrare;
 - c) declarația pe proprie răspundere menționată la punctul 3.4.1.5.24.5 - stații de încărcare rapidă - din caietul de sarcini;
 - d) declarația furnizorului specificată la capitolul 4 - Documentații ce trebuie furnizate autorității contractante în legătură cu produsul - Documente la livrare - B. Documente pentru autobuzele electrice livrate;
 - e) declarația-angajament pentru obținerea omologării autobuzelor conform caietului de sarcini înainte de prima livrare, atunci când unul sau mai multe subansambluri nu se regăsesc în certificatul de omologare de tip anexat ofertei.

63. Toate aceste documente ar fi trebuit să se regăsească în oferta inițială a Karsan, fiind solicitate de către autoritatea contractantă prin documentația de atribuire, sub sancțiunea excluderii ofertei ca neconformă.
64. Prin urmare, nu a avut loc o simplă completare formală sau de confirmare a ofertei declarate câștigătoare.
65. Pe cale de consecință, evaluarea s-a realizat cu încălcarea prevederilor art. 209 din Legea nr. 98/2016 și ale art. 134 alin. (1) și (5)-(10) din Anexa la HG nr. 395/2016, dar și a jurisprudenței CJUE incidente, ceea ce atrage nelegalitatea rezultatului procedurii de atribuire și, respectiv, a actelor emise de către autoritatea contractantă - raportul procedurii și a comunicărilor transmise participanților.

B.3. Oferta Karsan nu respectă cerințele privind elaborarea propunerii tehnice

66. Potrivit notei de la punctul IV.4.1 - Modul de prezentare al propunerii tehnice din fișa de date a achiziției, „*simpla asumare a caietului de sarcini sau copierea conținutului caietului de sarcini nu reprezintă propunere tehnică*”.
67. În cadrul aceleiași secțiuni a fișei de date a achiziției se detaliază că „*se solicită descrierea detaliată a modului de îndeplinire a cerințelor minime prevăzute în caietul de sarcini, prin care sa se demonstreze corespondența propunerii tehnice cu toate cerințele prevăzute. Nu se admite copierea în tot sau în parte a caietului de sarcini în cadrul propunerii tehnice, ofertanții având obligația de a proba conformitatea ofertei cu cerințele acestuia prin prezentarea propriei abordări/metodologii asupra modului de îndeplinire a contractului și de rezolvare a eventualelor dificultăți legate de îndeplinirea acestuia, prin raportare la conținutul propunerii tehnice. Simpla asumare a caietului de sarcini sau copierea conținutului caietului de sarcini nu reprezintă propunere tehnică. Nu se accepta oferte parțiale*”.
68. Utilizarea unor formule de redactare precum „înțelegem că” și preluarea identică a unor cerințe a caietului de sarcini atrage neconformitatea ofertei Karsan.
69. Astfel, în cazul cerinței de la punctul 3.4.1.2 - subpunctul 30 din caietul de sarcini, Karsan arată că „*înțelegem că accesoriile, instalațiile și echipamentele solicitate în caietul de sarcini pentru echiparea autobuzului electric sunt obligatorii*”, fără a arăta modalitatea în care și dacă va îndeplini această cerință, ci numai că percepe existența acestei obligații.
70. Similar, în cazul cerinței de la punctul 3.4.1.15.16 - Sistemul de rulare din caietul de sarcini, Karsan se rezumă la a arăta că „*înțelegem că dacă sistemul de protecție al piulițelor necesită chei speciale, pentru montare / demontare, atunci Furnizorul va asigura un set pentru fiecare autobuz în parte*”, fără a arăta cu exactitate dacă sistemul ofertat necesită sau nu chei speciale.
71. Totodată, în cazul cerinței de la punctul 3.4.1.3.2 din caietul de sarcini, unde autoritatea contractantă stabilește că „*componentele electrice trebuie să fie protejate împotriva supratensiunilor provocate de comutare sau fenomene atmosferice*”, Karsan nu propune modalitatea în care va îndeplini aceste specificații tehnice, ci se rezumă la a prelua formularea din caietul de sarcini - „*Componentele electrice trebuie [...]*”.
72. În același mod răspunde și la:
 - a) cerința privind rezistența la forțele mecanice (punctul 3.4.1.3.3 din caietul de sarcini), rezumându-se doar la afirma că „*mașinile electrice, aparatele, dispozitivele și cablajul trebuie să reziste la forțele mecanice aplicate fixării lor, conform Ordin nr. 2224/2020 (RNTR 2) [...]*”;

- b) cerința privind caroseria de la punctul 3.4.1.5.1.1 din caietul de sarcini, unde arată că „caroseria trebuie este garantată împotriva fisurării, deformării, ruperii pe toată durata de utilizare”, iar „caroserie trebuie este dimensionată corespunzător [...]” <
- c) cerința privind ușile de acces de la punctul 3.4.1.5.5 din caietul de sarcini, unde specifică faptul că „deschiderea ușilor trebuie să fie permisă doar după oprirea vehiculului [...]”, „închiderea ușilor trebuie, de asemenea, să fie semnalizată optic [...]”, iar „ușile din mijloc și din spate trebuie să fie prevăzute cu sistem mecanic de blocare [...]”;
- d) cerința privind capacele de vizitare la motoare de la punctul 3.4.1.5.7.2 din caietul de sarcini, unde se rezumă la a afirma că „ele trebuie să aibă o construcție robustă [...]”;
- e) cerința privind canalele de cabluri de la punctul 3.4.1.5.8 din caietul de sarcini, în cazul căreia menționează că „acestea trebuie repartizate în mod uniform în cablajul electric” și că „cablajul pe acoperiș [...] trebuie să fie protejat corespunzător”;
- f) cerința privind scaunele pentru pasageri de la punctul 3.4.1.5.12.1 din caietul de sarcini, unde afirmă că „se acceptă și sprijin în podea (ușor demontabil) pentru scaunele duble” și că „scaunele pentru pasageri [...] trebuie să fie prevăzute cu față tapițată (spătar și șezut) [...]”;
- g) cerința privind rampa de acces pentru cărucioare de la punctul 3.4.15.12.2 din caietul de sarcini, unde afirmă că „structura de rezistență, locașul și balamalele acesteia trebuie să fie din materiale cu înaltă rezistență la coroziune. Platforma trebuie să fie acoperită cu material electroizolant [...]. Nu se permite marcarea cu autocolant”;
- h) cerința privind organizarea habitaculului conducătorului auto de la punctul 3.4.1.15.13.1 din caietul de sarcini, în situația căreia subliniază că „datele trebuie să fie furnizate pe ieșire standardizată pentru a putea fi integrat cu alte sisteme AVL [...]”;
- i) cerința privind instalația de aer comprimat de la punctul 3.4.1.5.20 din caietul de sarcini, unde preia o parte din răspunsul consolidat, fără a arăta modul de utilizare și periodicitatea pentru echipamentul de purjare a apei din rezervor - „Furnizorul va menționa în documentația de întreținere și mentenanță modul de utilizare și periodicitatea pentru echipamentul de purjare a apei din rezervor. Autoritatea contractantă acceptă și soluția purjării apei în atmosferă în măsura în care instalația de aer nu prezintă constructiv posibilitatea de a avea lubrefianți, impurități sau alte substanțe în condensul produs de instalație”;
- j) cerința privind sistemul de frânare de la punctul 3.4.15.21 din caietul de sarcini: „În cazul în care montarea garniturilor de frânare sunt necesare scule și dispozitive speciale acestea trebuie să fie prevăzute în ofertă pentru dotarea locațiilor de exploatare ale Achizitorului. În timpul funcționării sistemului de frânare nu se admite producerea de zgomote [...]”;

copiind întocmai cerințele din caietul de sarcini.

73. De asemenea, în cazul cerinței de la punctul 3.4.1.5.18 - Puntea spate din caietul de sarcini, Karsan preia cerința fără a arăta care este sistemul ofertat - „Puntea spate este compactă, cu echipare sistem antipatinare și antiblocare EBS sau echivalent”.
74. Astfel, în cazul tuturor acestor specificații tehnice, Karsan nu arată modalitatea concertă în care vor fi respectate.
75. Aceleași concluzii sunt valabile și în cazul cerinței de la punctul 3.5.1.1 - Considerații generale privind garanția, unde Karsan menționează doar că „în cazul în care la terminarea perioadei de garanție, sistemul reîncărcabil de stocare a energiei electrice (SRSEE) nu asigură o

capacitate minimă de 80% din capacitatea nominală, Furnizorul este obligat să remedieze această deficiență”.

76. Similar cerințelor amintite anterior, Karsan evită să își asume expres obligația de a remedia situația scăderii capacității SRSEE sub 80% din capacitatea nominală și preia prin copiere modalitatea de formulare a cerinței, cu nesocotirea dispozițiilor pct. IV.4.1 din fișa de date a achiziției.

B.4. Oferta Karsan nu respectă cerințele minime ale caietului de sarcini

77. Conform punctului IV.4.1 - Modul de prezentare al propunerii tehnice din fișa de date a achiziției, *„ofertanții vor întocmi propunerea tehnică într-o manieră organizată, astfel încât aceasta să asigure posibilitatea verificării în mod facil a corespondenței cu cerințele/specificațiile prevăzute în cadrul prezentei secțiuni, respectiv cu cele prevăzute în cadrul Caietului de sarcini și a documentelor anexate la acesta, care fac parte integrantă din documentația de atribuire. În acest scop, pornind de la propria expertiză a ofertantului în domeniul contractului ce urmează să fie atribuit și prin raportare la necesitățile, obiectivele și constrângerile autorității contractante, astfel cum au fost acestea descrise în cadrul Caietului de sarcini, propunerea tehnică va cuprinde informații relevante privind abordarea propusă de ofertant pentru execuția contractului. Nerespectarea tuturor cerințelor tehnice minime obligatorii sau a altor cerințe obligatorii atrage automat declararea ofertei ca neconforma. Orice necorelare, omisiune ori neconformitate constatată în privința documentelor ofertei, în raport cu caietul de sarcini ori prevederile legislației în vigoare, inclusiv în cazul lipsei unui document aferent propunerii financiare/tehnice si/sau completarea greșită a unui document ori neprezentarea acestuia conținând cel puțin informațiile solicitate, poate conduce la declararea ofertei ca fiind neconformă. Propunerea tehnică va fi întocmită în conformitate cu solicitările din caietul de sarcini, acestea fiind considerate minime si obligatorii”.*
78. În cazul cerințelor de la punctul 3.4.1.2 - Conditii tehnice obligatorii - subpunctul 17 din caietul de sarcini, oferta Karsan nu respectă cerințele minime obligatorii, ci condiționează îndeplinirea lor de anumite împrejurări.
79. Astfel, deși prin caietul de sarcini se solicită ca CGMV (computerul gestiune management vehicul) să fie dotat cu o instalație de măsurare și înregistrare viteză, cu modul de înregistrare evenimente (blackbox), fără posibilitatea resetării de către conducătorul auto, Karsan ofertează un computer de bord cu măsurare și înregistrare viteză, cu modul de înregistrare evenimente, specificând că funcționarea se face atât utilizând modulul GPS, cât și prin conectarea cu magistrala CAN a vehiculului, dar introduce o condiția disponibilității vehiculului.
80. Or, această condiție nu este menționată în caietul de sarcini și face ca oferta Karsan să fie condiționată - cu alte cuvinte, să devină o contra-ofertă.
81. Totodată, în cadrul aceleiași cerințe privind CGMV, cerința privind modulul de autodiagnoză și semnalizare pentru facilitarea conducerii autobuzului și de diagnoză pentru mentenanță este restrânsă în mod nejustificat de către ofertant la echipamentele conectate și controlate de computerul de bord.
82. Cu alte cuvinte, deși prin caietul de sarcini nu se face o astfel de distincție, cerința presupunând ca modulul de autodiagnoză și semnalizare și de diagnoză pentru mentenanță să funcționeze asupra întregului vehicul, Karsan afirmă că acest modul va funcționa doar la echipamentele conectate și controlate de computerul de bord.
83. În cazul cerinței de la punctul 3.4.1.2 - Conditii tehnice obligatorii - subpunctul 22 din caietul de sarcini, autoritatea contractantă solicită ca una dintre funcțiile echipamentelor ITS să fie de informare audio-vizuală a călătorilor.

84. Oferta Karsan nu corespunde acestei solicitări, nefiind specificată modalitatea de funcționare a acestei funcții, respectiv dacă informarea călătorilor se poate realiza pe cale audio-vizuală sau doar pe cale audio ori doar vizuală.
85. În cazul cerinței de la punctul 3.4.1.2 - Condiții tehnice obligatorii - subpunctul 23 din caietul de sarcini, achizitorul solicită ca validatoarele să accepte plata cu card bancar contactless.
86. Și în această situație Karsan încalcă cerința minimă impusă prin caietul de sarcini, ofertând o soluție certificată conform regulilor Mastercard / Visa.
87. Astfel, în esență, pare că oferta Karsan propune o soluție care acceptă doar cardurile bancare Mastercard și Visa, iar nu și alte carduri existente pe piață (Maestro, American Express, etc.).
88. Nu mai puțin, oferta declarată câștigătoare nu specifică dacă se acceptă carduri bancare de tip „contactless”.
89. În situația cerinței de la punctul 3.4.1.5.27.2 - Computer gestiune management vehicul (CGMV) din caietul de sarcini, Karsan nu respectă următoarele specificații solicitate:

- CGMV (computer de gestiune management vehicul) va avea suficiente mufe pentru a conecta toate echipamentele îmbarcate (sistem automat de taxare, infotainment, numărare călători etc);

Se va asigura training pentru aplicația livrată pentru cel puțin 4 persoane desemnate de Achizitor, trainingul va fi realizat în locația desemnată de Achizitor.

În prețul ofertei vor fi incluse toate componentele software necesare funcționării sistemului, împreună cu licențele aferente. Acestea vor include soft pentru modificarea prin intermediul tehnologiei WLAN a întregii baze de date la nivel de vehicul.

Computerul gestiune management vehicul trebuie să fie capabil să transmită, prin WLAN, arhive cu activitatea zilnică și caracteristicile de exploatare într-un format deschis. Datele vor fi disponibile într-un format deschis (SIRI), cu posibilitatea exportării și către alte aplicații ale Achizitorului.

Aplicația de prelucrare a datelor în formatul SIRI va fi instalată pe serverul ce se va livra în cadrul contractului și avea capabilități de integrare și a altor date puse la dispoziție de Achizitor din sistemele existente.

Echipamentul va înregistra, prelucra și transmite online, pe o structură tipizată, datele referitoare la funcționarea și circulația vehiculelor, pentru a putea fi preluate online de către sistemul de management de trafic.

Software-ul și interfețele de descărcare a datelor trebuie să fie prevăzute în ofertă și trebuie să fie livrate în cadrul contractului. Software-ul pentru PC va fi de tip web-based și trebuie să îndeplinească condițiile următoare:

Interfața utilizator să fie în limba română;

○ Ușor de utilizat și de înțeles; codurile de defect trebuie să fie însoțite de explicații în limba română;

○ Să permită editarea și a altor rapoarte (bazate pe structura de date stocate) decât cele standard;

Amplasarea componentelor echipamentului trebuie să fie realizată astfel încât să se asigure un acces ușor și vizualizare facilă a informațiilor.

90. În oferta declarată câștigătoare nu se regăsește nicio informație cu privire la aceste specificații tehnice.
91. O altă neconformitate este reprezentată de nerespectarea cerinței de la punctul 3.4.1.5.33.2 punctul B - Unitate audio (amplificator) din caietul de sarcini. Din oferta Karsan lipsește modul de distribuire a boxelor audio, astfel cum a fost solicitat de către autoritatea contractantă: „*minim 2 în postul de conducere și minim 6 în salonul de călători*”.
92. Totodată, Răspunsul la întrebarea nr. 2 din cadrul solicitării de clarificare transmisă de autoritatea contractantă prin adresa DPR nr. 135033/19.09.2022 este neconcludent
93. Întrebarea nr. 2 se referă la pct. 4.1.4.7.2 din caietul de sarcini privind indicatorii de fiabilitate și mentenanță: „*Calculul disponibilității se realizează atât la nivel de an contractual pentru fiecare autobuz în parte cât și pentru autobuzele livrate. Practic, fiecare autobuz trebuie să*

fie disponibil din punct de vedere tehnic minimum 347 de zile pe an din totalul de 365 de zile și în fiecare zi trebuie să existe disponibil un număr de autobuze de minim 95% din autobuzele livrate. Sunt excluse defecțiunile cauzate de accidente de circulație sau actele de vandalism sau alte motive imputabile furnizorului”.

94. Această cerință are legătură și cu unul dintre factorii de evaluare aleși de către autoritatea contractantă, respectiv cel privind coeficientul de disponibilitate de peste 95%.
95. În oferta sa, Karsan a arătat că fiecare autobuz va fi disponibil din punct de vedere tehnic minimum 347 de zile pe an, iar autoritatea contractantă i-a solicitat să comunice care este numărul minim de zile conform procentului de disponibilitate de 96% declarat de ofertant.
96. De asemenea, în cadrul secțiunii 3.4.2 a propunerii sale tehnice, specifică faptul că înțelege că se admite un procent de maxim 5% pentru autobuzele care nu pot fi disponibile pentru operare din punct de vedere tehnice.
97. Așadar, nu doar că Karsan a oferit o disponibilitate de 347 de zile pe an, ci a și arătat în oferta sa că procentul autobuzelor care nu pot fi disponibile pentru operare este de 5%, iar nu de 4%.
98. Prin urmare, în mod greșit a stabilit comisia de evaluare că Karsan ar fi oferit un procent de disponibilitate de 96% când, în realitate, coroborând numărul de zile de disponibilitate (347) cu procentul autobuzelor care nu vor fi disponibile (5%), rezultă un coeficient de 95%.

B.5. Punctajul pentru factorul de evaluare privind garanția suplimentară oferită de Karsan a fost acordat greșit

99. În cursul evaluării, autoritatea contractantă a constatat că există o serie de neconformități cu privire la perioada de garanție oferită de către Karsan.
100. Această chestiune a făcut obiectul solicitărilor de clarificare nr. 3 și nr. 4 din adresa DPR nr. 135033/19.09.2022, în urma cărora Karsan:
 - a) a depus o nouă declarație pe proprie răspundere - angajament privind termenul de garanție (anexa 63 la propunerea tehnică);
 - b) și-a modificat oferta în sensul majorării garanției oferite pentru activitatea de întreținere și mentenanță zilnică (pct. 3.5.1.4.1 din ofertă)
101. Autoritatea contractantă a procedat nelegal atunci când a acceptat aceste modificări ale ofertei.
102. Modificarea declarației de proprie răspundere prin depunerea unui nou angajament în care să fie menționat termenul de garanție nu reprezintă o simplă completare formală a ofertei Karsan. Elementele modificate definesc chiar termenul de garanție extinsă - care este și factor de evaluare a ofertelor - și ar putea fi admise doar dacă din ofertă rezultă că Karsan și-ar fi asumat o garanție suplimentară de 480.000 de km sau 8 ani.
103. Cu toate acestea, coroborând angajamentul inițial cu garanția oferită în cadrul secțiunilor 3.5.1.4.1 și 3.5.1.4.2, respectiv cea de 300.000 km, rezultă că, în realitate, Karsan a oferit doar perioada minimă de garanție.
104. Prin urmare, punctajul acordat factorului de evaluare privind garanția extinsă de tip „Full Warranty” a fost calculat în mod greșit. Oferta Karsan ar fi trebuit să primească 0 puncte, întrucât garanția minimă de 300.000 km nu primește niciun punct.

C. OFERTA KARSAN NU CORESPUNDE CERINTELOR DOCUMENTAȚIEI DE ATRIBUIRE MODIFICATE PRIN RĂSPUNSUL CONSOLIDAT LA SOLICITĂRILE DE CLARIFICARE ALE OPERATORILOR ECONOMICI INTERESAȚI

105. Potrivit Capitolului 6 - Modalități și condiții de plată al caietului de sarcini (p. 64-65), astfel cum a fost modificat prin Răspunsul consolidat nr. 94924/08.07.2022, termenul de plată și termenul de recepție a produselor este de 30 de zile de la recepția mărfii de către achizitor și, respectiv, de 30 de zile de la data livrării de către furnizor.
106. Prin oferta sa, Karsan a propus ca termenele amintite mai sus să fie de 60 de zile (fiecare).
107. Conform pct. IV.4.3 - Modul de prezentare al ofertei din fișa de date a achiziției (p. 13), *„ofertanții poartă exclusiv răspunderea pentru examinarea cu atenția cuvenită a documentației de atribuire, inclusiv a oricărei clarificări aduse documentației de atribuire în timpul perioadei de pregătire a ofertei prin răspunsurile autorității contractante la solicitările de clarificări, precum și pentru obținerea tuturor informațiilor necesare cu privire la orice fel de cerințe/condiții și obligații care pot afecta în vreun fel valoarea, condițiile stabilite, natura/conținutul ofertei și/sau execuția contractului. [...] Prin depunerea unei oferte, ofertantul acceptă în prealabil condițiile generale și particulare care guvernează viitorul contract de achiziție publică, după cum sunt acestea prezentate în documentația de atribuire, ca fiind singura bază de desfășurare a acestei proceduri de atribuire, indiferent de situația ori de condițiile proprii ale ofertantului”*.
108. Totodată, la pct. IV.4.1 - Modul de prezentare al propunerii tehnice (p. 10) se menționează, printre altele, că nu se acceptă oferte parțiale și nici oferte alternative și că eventualele obiecțiuni sau propuneri cu privire la proiectul de contract se vor prezenta sub forma de solicitări de clarificări înaintate autorității contractante în termenul prevăzut pentru solicitarea de clarificări la documentația de atribuire.
109. Astfel, având în vedere și că ofertantul este obligat să depună oferta elaborată în conformitate cu informațiile și cerințele prevăzute în documentele achiziției [art. 75 din Legea nr. 98/2016 și, respectiv, art. 123 alin. (1) din Anexa la HG nr. 395/2016], aceasta având caracter obligatoriu, din punctul de vedere al conținutului, pe toată perioada de valabilitate stabilită de către autoritatea contractantă și asumată de ofertant [art. 124 alin. (1) din Anexa la HG nr. 395/2016], rezultă că propunerea unor termene de plată și, respectiv, de recepție distincte de cele stabilite de către autoritatea contractantă atrage sancțiunea neconformității ofertei.
110. Acest aspect nu a fost sesizat de către comisia de evaluare, motiv pentru care este necesară reevaluarea ofertei declarate câștigătoare și, în urma constatării celor arătate mai sus, respingerea acesteia ca neconformă.

D. EVALUAREA NELEGALĂ A DOCUMENTELOR SUPTOR DUAE

111. Ulterior desemnării ofertei câștigătoare, autoritatea contractantă a solicitat Karsan prezentarea documentelor suport actualizate pentru susținerea informațiilor din DUAE, stabilind în acest sens un termen de răspuns de 3 zile lucrătoare, care ar fi expirat la data de 25.11.2022.
112. Karsan nu a răspuns în termenul impus de către autoritatea contractantă, ci a transmis, prin e-mail, o cerere de prelungire a termenului de depunere a documentelor solicitate.
113. Comisia de evaluare a luat în considerare această cerere și a prelungit termenul de răspuns până la data de 28.11.2022, încheind în acest sens procesul-verbal nr. 305/23.11.2022.
114. Procedând astfel, autoritatea contractantă a încălcat dispozițiile art. 123 alin. (2) din Anexa la HG nr. 395/2016, conform căroră *„operatorul economic depune oferta, DUAE, documentele de calificare, răspunsurile la solicitările de clarificări numai prin mijloace electronice atunci când participă la o procedură de atribuire care se desfășoară prin intermediul SEAP”*, precum și prevederile art. 62 alin. (1) din Anexa la HG nr. 395/2016, potrivit căroră *„în cazul în care, în*

- scopul verificării conformității propunerii tehnice cu cerințele caietului de sarcini sau în scopul verificării propunerii financiare, autoritatea contractantă solicită prezentarea anumitor clarificări/completări, atât solicitarea, cât și răspunsul ofertantului se transmit în SEAP în format electronic, semnate cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat”.
115. Totodată, comisia de evaluare a nesocotit cerințele exprese ale punctului IV.4.3 (p. 14) din fișa de date a achiziției - „Răspunsul ofertantului trebuie sa fie încărcat în SEAP în format electronic în aceeași secțiune, înainte de termenul-limită stabilit de Autoritatea contractantă, semnat cu semnătură electronica extinsa, bazată pe un certificat calificat, emis de un furnizor acreditat de servicii de certificare pentru o persoana autorizata in mod corespunzător sa semneze in numele ofertantului”, precum și pe cele aplicabile în cazul în care autoritatea contractantă solicită unui ofertant clarificări: „operatorii economici vor transmite raspunsurile la clarificari si eventualele documente solicitate pe parcursul evaluarii ofertelor, prin intermediul SEAP (Sectiunea „Intrebari”), integral in sectiunea corespunzatoare respectivei solicitari, in format electronic, sub forma unuia sau a mai multor documente/fisiere distincte semnate cu semnatura electronica conform prevederilor Legii nr. 455/2001 privind semnatura electronica” (fișa de date a achiziției, p. 14, ult. paragraf).
 116. Autoritatea contractantă este obligată să respecte propriile cerințe impuse prin documentația de atribuire, motiv pentru care nu ar fi trebuit să ofere niciun răspuns la solicitarea transmisă prin e-mail de către Karsan.
 117. În măsura în care Karsan se considera vătămată prin termenul impus pentru comunicarea documentelor suport, aceasta avea posibilitatea formulării unei contestații în temeiul Legii nr. 101/2016, prin care să solicite majorarea acestuia sau orice alte remedii pe care le-ar fi considerat acceptabile. În acest context, autoritatea contractantă avea dreptul să adopte măsuri de remediere prin care să prelungească termenul de răspuns.
 118. În atare condiții, comisia de evaluare a avantajat în mod injust pe ofertantul declarat câștigător, permițând (i) comunicarea unui răspuns la o solicitare de clarificări prin altă modalitate decât cea stabilită prin fișa de date a achiziției și (ii) prelungind termenul de răspuns la o solicitare de clarificări în afara procedurii contestației reglementată de Legea nr. 101/2016.
 119. Sugestivă în sensul favorizării ofertei Karsan este informarea realizată de către comisia de evaluare cu privire la o presupusă posibilitate de depunere a unei declarații pe proprie răspundere cu privire la deținătorii / beneficiarii reali ai acțiunilor la purtător, în temeiul art. 53 alin. (3) din Legea nr. 98/2016. Această informare - consemnată în ultimul paragraf al paginii a doua a procesului-verbal nr. 305/23.11.2022 - este neavenită și induce ideea greșită că depunerea declarației la care face referire art. 53 alin. (3) din Legea nr. 98/2016 nu ar fi o obligație a operatorilor economici a căror formă de organizare implică existența acțiunilor la purtător, ci o facultate.
 120. Or, potrivit textului legal amintit, „reprezentantul legal al operatorului economic depune o declarație pe propria răspundere cu privire la deținătorii/beneficiarii reali ai acțiunilor la purtător, sub sancțiunile prevăzute de art. 326 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare”.
 121. Astfel, separat de aspectele referitoare la procedura de evaluare a documentelor suport DUAE, solicităm Consiliului să verifice dacă reprezentantul legal al Karsan a depus declarația pe

proprie răspundere menționată anterior (în măsura în care societate a emis și acțiuni la purtător)⁵.

E. PROPUNEREA FINANCIARĂ A KARSAN A FOST MODIFICATĂ ÎN MOD NELEGAL

122. În urma analizării propunerilor financiare, autoritatea contractantă a solicitat ca ofertantul declarat câștigător să clarifice erorile de calcul și să coreleze prețul unitar cu prețul total oferat la cantitatea oferată din Anexa 2.1, Anexa 2.2, Anexa 2.3 și Anexa 2.4 la Formularul nr. 9. Totodată, a cerut ca Karsan să clarifice toate pozițiile marcate cu „N/A” din Anexele Formularului nr. 9.
123. În urma răspunsului transmis de către Karsan la data de 14.10.2022, acesta și-a modificat conținutul propunerii financiare, schimbând prețurile unitare ale obiectelor indicate de către autoritatea contractantă ca fiind necorelate cu cantitatea și cu prețul total al ofertei.
124. Astfel, în cazul instalației pentru verificarea și încărcarea cu agent frigorific a instalației de climatizare, Karsan a modificat prețul unitar oferat per unitate de la 25.000 lei fără TVA la 27.500 lei fără TVA, păstrând neschimbat prețul total oferat.
125. Similar a procedat și în cazul celorlalte elemente sesizate a fi necorelate de către comisia de evaluare.
126. Conform art. 134 alin. (6) din Anexa la HG nr. 395/2016, „în cazul în care ofertantul modifică prin răspunsurile pe care le prezintă comisiei de evaluare potrivit dispozițiilor alin. (1) conținutul propunerii tehnice sau propunerii financiare, oferta sa va fi considerată inacceptabilă”.
127. Prin excepție, potrivit art. 134 alin. (9) din același act normativ, „oferta va fi considerată admisibilă în măsura în care modificările operate de ofertant, la solicitarea comisiei de evaluare, în legătură cu propunerea sa financiară, reprezintă erori aritmetice, respectiv aspecte care pot fi clarificate cu respectarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Lege, elementele propunerii financiare urmând a fi corectate, implicit alături de prețul total al ofertei, prin refacerea calculelor aferente”.
128. Contrar raționamentului autorității contractante, refacerea calculelor nu înseamnă că ofertantul are dreptul să modifice prețurile unitare oferate, ci că urmează a fi refăcut rezultatul înmulțirii dintre valoarea cantității oferate și a prețului unitar al elementului / obiectului respectiv.
129. Jurisprudența Consiliului este constantă în sensul că modificarea prețurilor unitare oferate nu se încadrează în cazurile de excepție în care poate fi modificat conținutul propunerii financiare. Astfel, printr-o decizie publicată pe portalul online al său⁶, CNSC a reținut că „în fapt, autoritatea contractantă a impus prezentarea, în cadrul propunerii financiare, a fișelor de fundamentare pentru stabilirea tarifelor la activitățile specifice, adică a documentelor din care rezultă nivelul valoric al prestațiilor, ce determină și prețul unitar al serviciilor ce poate fi pretins pentru serviciile prestate, conform procesului de producție/costurilor proprii fiecărui operator economic. Astfel, în mod firesc, fișele de fundamentare conțin informațiile ce trebuie preluate în formularul de ofertă, iar corectarea acestuia din urmă nu poate avea loc indiferent de conținutul fișei de fundamentare, privitor la nivelul costului individual ce determină prețul unitar al prestațiilor. Corect a constatat autoritatea contractantă că modificarea nivelului unor costuri individuale din fișele de fundamentare nu ar putea fi

⁵ Din cauza accesului limitat la dosarul achiziției publice, această verificare nu a putut fi efectuată de către BMC.

⁶ Consultată la adresa <http://portal.cnsic.ro/sivadoc/download.aspx?docUID=NThjYmRiN2ItODM4ZC00OTIxLWE0ZDAzM2I1NTMxNDcxZiNk&pdfa1=ZmFsc2U=&filename=Qk8yMDE3XzMzMDducGRm&action=aW5saW5l>

acceptate sub pretextul corectării aritmetice a prețului ofertei. Consiliul consideră că ipoteza inversă, pretinsă de contestatoare (în sensul acceptării unei astfel de modificări a conținutului fișelor de fundamentare a tarifelor), ar releva lipsa de seriozitate/fermitate a ofertei, contrar regulii de bază instituite prin art. 124 alin. (1) din Norma amintită mai sus: Oferta are caracter obligatoriu, din punctul de vedere al conținutului, pe toată perioada de valabilitate stabilită de către autoritatea contractantă și asumată de ofertant. Prin urmare, pretinsa nevoie de acceptare a modificării fișelor de fundamentare, sub condiția menținerii prețului unitar din formularele de ofertă (anexa 3 - lista tarifelor), invocată de contestatoare, ar fi o conduită contrară, nu doar interesului autorității contractante și regulii de justificare a prețului, impusă prin propria documentație de atribuire, ci chiar și amintitelor reguli din alineatul 10 al art. 134 din Normă [...]. Modificările din fisele de fundamentare nu ar reprezenta corectări ale unor erori aritmetice, întrucât nu ar fi îndeplinite condițiile cumulativ prevăzute de regula amintită, respectiv, nefiind doar o refacere a calculului, ci o modificare a costurilor inițiale, nefiind nici date cunoscute de ceilalți participanți”.

130. Similar, prin Decizia nr. 2418/C1/2552/01.11.2021, Consiliul a statuat că „din interpretarea textului legal mai sus reiterat, rezultă că un ofertant poate opera modificări în cadrul propunerii sale financiare doar dacă aceste modificări reprezintă erori aritmetice adică erori materiale de redactare și nicidecum modificarea propunerii financiare datorată prețurilor unitare din ofertă, prevederile art. 134 alin. (10) din HG nr. 395/2016 dispun în mod expres și imperativ care sunt modificările propunerii financiare pe care autoritatea contractantă le poate accepta, modificări care, așa cum se poate observa, în speță nu sunt aplicabile. Față de cele de mai sus, Consiliul reține că autoritatea contractantă în ipoteza acceptării unei astfel de modificări a propunerii financiare, ar fi creat un avantaj evident în favoarea contestatorului, cu încălcarea prevederilor art. 209 alin. (2) din Legea nr. 98/2016, avantaj constând în ignorarea prevederilor art. 134 alin. (6) din HG nr. 395/2016 care pun în sarcina autorității contractante respingerea ofertei urmare a modificării propunerii financiare. Este evident că modificarea prețurilor unitare din cadrul articolelor de deviz nu poate fi considerată un viciu de formă sau o eroare aritmetică ce ar putea fi corectată, o astfel de situație fiind de natură a crea un avantaj incorect ofertantului în cauză, în raport cu ceilalți ofertanți sau potențiali participanți la procedură, care au înțeles să respecte obligația legală de a formula oferta în conformitate cu documentația de atribuire. Hotărârea CJUE din data 5 iunie 2015 pronunțată în cauza C49/15, statuează în acest sens că: <43 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu ceea ce s-a statuat la punctul 28 din prezenta ordonanță, corectarea unei erori materiale săvârșite de un ofertant în redactarea ofertei sale, în temeiul articolului 160 alineatul (3) din regulamentul delegat, nu trebuie să îi permită să o modifice și să îi confere astfel un avantaj necuvenit. 44 În consecință, orice modificare a unei oferte economice care nu privește corectarea mecanică a unei erori materiale vădite de redactare sau care nu rezultă automat dintr-o corectare nu este autorizată în temeiul articolului 160 alineatul (3) din regulamentul delegat. Astfel, autoritatea contractantă nu poate da unui singur ofertant, după deschiderea ofertelor, posibilitatea să modifice termenii ofertei sale, sub sancțiunea încălcării principiului egalității de tratament, precum și a termenilor dispoziției menționate>”.
131. Având în vedere aceste aspecte, oferta Karsan ar fi trebuit să fie respinsă ca inacceptabilă, în temeiul art. 134 alin. (6) din Anexa la HG nr. 395/2016.
132. În ceea ce privește consumabilele din Anexa 2.4 la Formularul nr. 9, răspunsul Karsan la punctul 2 al solicitării de clarificare a autorității contractante este neconcludent.
133. Deși elementele identificate de către autoritatea contractantă ca fiind necotate în oferta financiară (filtru aer aspirație climatizare salon pasageri, becuri, tuburi fluorescente, LED-uri, siguranțe fuzibile, piesă contact sistem captare curent) sunt indicate de către ofertant ca fiind consumabile, acesta precizează în mod nejustificat că „sunt piese care nu necesită întreținere.

Prin urmare, acestea nu sunt considerate a fi înlocuite ca parte a programului de întreținere planificată pe durata de viață a autobuzului Karsan e-Ata 12 dar vor fi înlocuite gratuit de societatea noastră, fără niciun cost pentru autoritatea contractantă”.

134. Pe de o parte, încadrarea acestor obiecte în categoria consumabilelor înseamnă că, prin natura lor, sunt bunuri care ar urma să fie schimbate periodic.
135. Denumirea și conținutul Anexei 2.4 a Formularului nr. 9 sunt elocvente în acest sens, ofertanții fiind obligați să completeze inclusiv periodicitatea schimbului pieselor respective, precum și cantitatea minimă per autobuz care ar fi necesară în timpul perioadei de garanție.
136. Pe de altă parte, Karsan nu răspunde concludent la solicitarea de clarificare întrucât, deși inițial susține (în mod nereal, după cum am arătat mai sus), că piesele amintite nu sunt înlocuite ca parte a programului de întreținere, acestea vor fi totuși înlocuite gratuit de către ofertant.
137. Astfel, observăm că răspunsul este contradictoriu.
138. Nu mai puțin, Karsan a omis să aibă în vedere că cheltuielile aferente consumabilelor sunt deosebit de relevante pentru autoritatea contractantă, mai ales începând cu momentul expirării perioadei de garanție.
139. **Pentru aceste motive, oferta Karsan ar fi trebuit să fie respinsă ca inacceptabilă, în baza art. 134 alin. (5) din Anexa la HG nr. 395/2016.**

În drept: art. 8, art. 19 din Legea nr. 101/2016, art. 53, art. 57, art. 159, art. 209, art. 217 din Legea nr. 98/2016, art. 58, art. 134 din Anexa la HG nr. 395/2016, precum și celelalte prevederi legale menționate în cuprinsul cererii.

În probațiune: înscrisuri.

BMC TRUCK & BUS SA
prin SCA ȚUCA ZBÂRCEA & ASOCIAȚII

